

Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Poort West-Limburg’

in Beringen en Tessenderlo-Ham

Procesnota 1 (fase startnota)

Vlaamse overheid

Economisch Netwerk Albertkanaal

DEPARTEMENT OMGEVING

Inhoudsopgave

1 Aanleiding 4
2 Overlegstructuur GRUP 5
2.1 Planteam 6
2.2 Informatie en inspraakmomenten 6
2.3 Vlaamse Regering beslist 7
3 Procesverloop GRUP en aanpak 8
3.1 Startfase 9
3.1.1 Doelstelling en onderzoek 9
3.1.2 Aanpak en timing 9
3.1.3 Informatie en participatie 9
3.1.4 Documenten 10
3.2 Scopingfase 11
3.2.1 Doelstelling en onderzoek 11
3.2.2 Aanpak en timing 11
3.2.3 Informatie en participatie 11
3.2.4 Documenten 11
3.3 Opmaak voorontwerp GRUP 12
3.3.1 Doelstelling en onderzoek 12
3.3.2 Aanpak en timing 12
3.3.3 Informatie en participatie 12
3.3.4 Documenten 12
3.4 Opmaak ontwerp GRUP 13
3.4.1 Doelstelling en onderzoek 13
3.4.2 Aanpak en timing 13
3.4.3 Informatie en participatie 13
3.4.4 Documenten 13
3.5 Definitief GRUP 14
3.5.1 Doelstelling en onderzoek 14
3.5.2 Aanpak en timing 14
3.5.3 Informatie en participatie 14
3.5.4 Documenten 14

Procesnota 1

Dit document is de procesnota 1 bij de startnota van het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP) ‘Poort West-Limburg’.

De procesnota beschrijft de aanpak van het proces in elke fase. Het is een informatief document, dat bij elke fase in het planningsproces geactualiseerd wordt.

In deze procesnota, opgemaakt bij de opstart van het planproces, vindt u een overzicht van het proces en overleg in de reeds doorlopen opstartfase. Daarnaast staat ook in deze procesnota welke volgende stappen voorzien zijn. Per fase van het proces wordt aangegeven wat de doelstelling van de fase is, welke onderzoeken zullen gebeuren, wat de verwachte timing is, welke documenten gemaakt worden en welke inspraak- en participatiemomenten u mag verwachten.

In deze procesnota zijn enkel het procesverloop en de procesaanpak terug te vinden. Voor alle inhoudelijke informatie over het GRUP verwijzen we naar de startnota die in deze fase samen met de procesnota raadpleegbaar is. Met de goedkeuring startnota en deze bijhorende procesnota start de Vlaamse overheid het planproces voor de concrete uitwerking van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan formeel op.

De Vlaamse Regering heeft de startnota met de bijhorende procesnota goedgekeurd op 30 oktober 2026.

Contact en info:

Departement Omgeving

https://grups.omgeving.vlaanderen.be/r/poort-west-limburg

1 Aanleiding

De Vlaamse Regering start het geïntegreerd planningsproces voor de opmaak van het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP) voor de economische cluster in het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) die als naam 'Poort West-Limburg' kreeg. Het voorgenomen plan is gelegen op het grondgebied van de gemeenten Beringen en Tessenderlo-Ham in de provincie Limburg.

Het Economisch Netwerk Albertkanaal wordt gevormd door een grote concentratie van economische activiteiten en is belangrijk voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Vlaanderen. In uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen werd in september 2001 een planningsproces 'nadere uitwerking economisch netwerk Albertkanaal' opgestart, waarin een globale visie en ontwikkelingsperspectieven werden aangereikt en vastgelegd in de beslissing van de Vlaamse Regering van 23 april 2004 over de "nadere uitwerking van het Economisch Netwerk Albertkanaal".

De cluster Poort West-Limburg omvat verschillende acties:

- Ravenshout: inbreiding en herstructurering van een bestaand bedrijventerrein.
- Ravenshout Noord: nieuw bedrijventerrein voor watergebonden bedrijvigheid.
- Genenbos: nieuw bedrijventerrein voor Transport en Logistiek.
- N73: infrastructuur voor de ontsluiting van dit gebied naar de nabijgelegen E313.

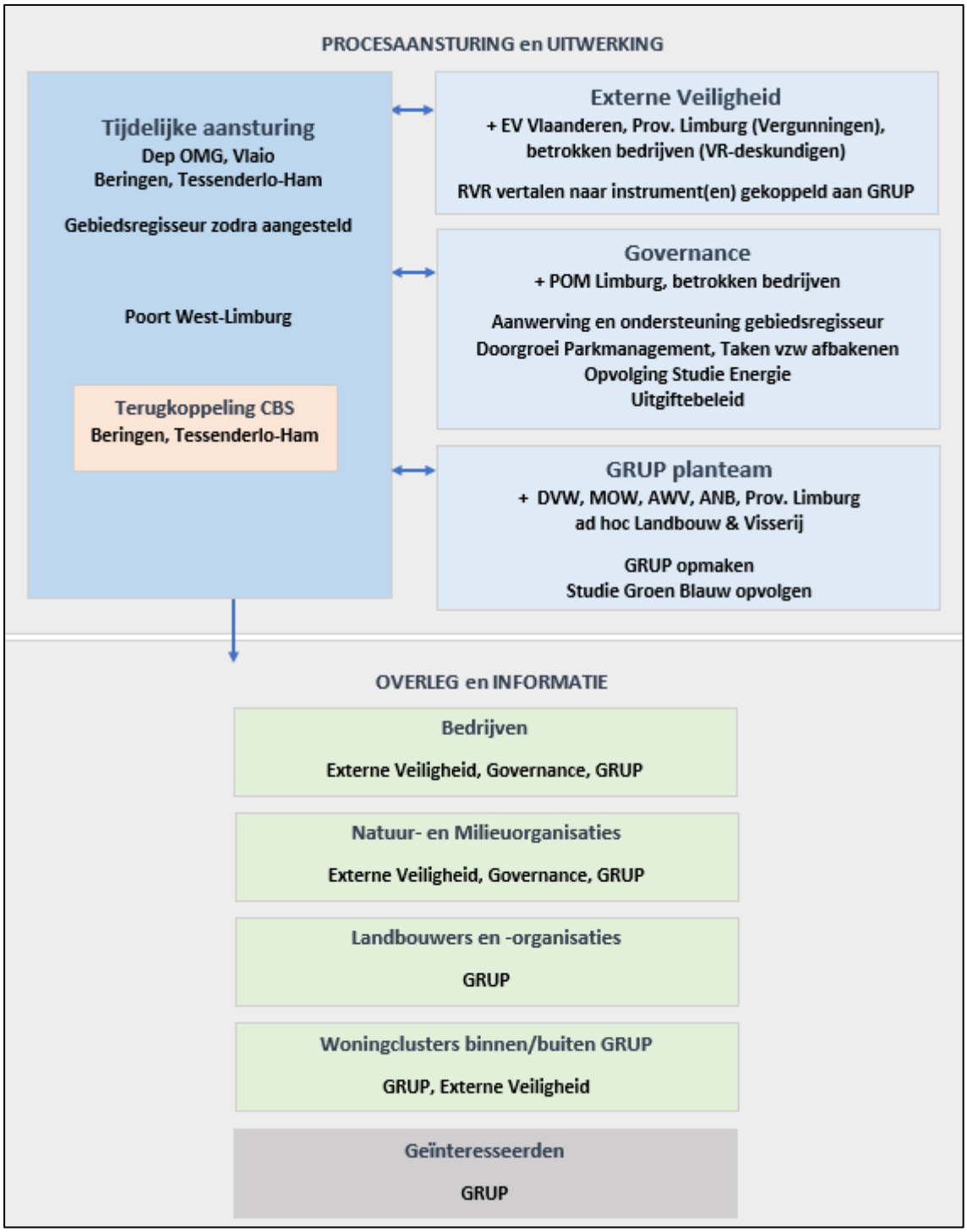
Deze startnota is het resultaat van een gezamenlijk onderzoekstraject, dat een voortraject inhield van het planningsproces GRUP Poort West-Limburg, met als doel een ruimtelijk-economische strategie uit te werken voor de ontwikkeling van de cluster Poort West-Limburg en omgeving, rekening houdend met de externe veiligheid en de groepsrisico's van de (bestaande) Seveso inrichtingen. Over de resultaten van het voortraject heeft in 2023 een interbestuurlijke besluitvorming plaats gevonden, wat betekent dat de desbetreffende gemeenteraden (voor de fusie van 2025: Beringen, Tessenderlo en Ham), de deputatie van de provincie Limburg en de Vlaamse Regering zich hebben uitgesproken over een toekomstbeeld, dat als basis kan dienen om verder uit te werken, en over een wijze van samenwerking (Governance).

Voorliggende startnota is een gevolg van deze besluitvorming en het uit te werken GRUP zal zorgen voor de nodige bestemmingswijzigingen voor de realisatie van deze toekomstvisie.

Via de Governance, waarbij de samenwerking tussen de diverse beleidsniveaus en rechtstreeks betrokkenen centraal staat, zal tegelijkertijd aan de realisatie en het bovenlokaal uitgiftebeleid en het toekomstig beheer worden gewerkt. Beide trajecten (GRUP en Governance) zullen samen de toekomst- en de realisatiemogelijkheden voor deze cluster versterken en uitbouwen als één ruimtelijk en economisch geheel.

2 Overlegstructuur GRUP

Deze figuur toont de overlegstructuur voor alle elementen binnen Poort West-Limburg. In onderstaande tekst focussen we op de overlegstructuur voor de opmaak van het GRUP.

2.1 Planteam

Het ruimtelijk uitvoeringsplan wordt opgesteld door een planteam. Het planteam is de motor van het planproces: het zorgt voor de opmaak van documenten, voor de voortgang van het proces en de uit te voeren onderzoeken, voor de kwaliteitsbewaking en voor de communicatie met alle betrokkenen.

Het planteam bereidt documenten voor voor de Vlaamse Regering die de formele beslissingen neemt in het planproces voor het GRUP (zie 2.3).

Het planteam voor de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan 'Poort West-Limburg' bestaat uit vertegenwoordigers van:

- Gemeenten Beringen en Tessenderlo-Ham
- Provincie Limburg
- Departement Omgeving: ruimtelijk planner en vertegenwoordiger Vlaams Expertisecentrum m.e.r.
- Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO)
- De Vlaamse Waterweg nv (DVW)
- Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW)
- Agentschap voor Wegen en Verkeer (AWV)
- Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)

De samenstelling van het planteam kan in de loop van het planproces wijzigen als dat nodig is voor het procesverloop en om de plandoelstelling te kunnen realiseren.

Wanneer dat nodig is voor de inhoudelijke onderbouwing kan het planteam ad hoc uitgebreid worden met andere Vlaamse administraties:

- Ad hoc werd overlegd met Agentschap Landbouw en Zeevisserij.

Daarnaast wordt het planteam ondersteund:

- Door mer-deskundigen van Sweco voor de opmaak van de milieubeoordeling, het plan-MER.
- Door deskundigen van Sertius voor de opmaak van de veiligheidsrapportage, het Ruimtelijk Veiligheidsrapport.
- Door DenS Communicatie voor de procesbegeleiding en communicatie.

2.2 Informatie en inspraakmomenten

Bij de opmaak van een GRUP zijn twee formele participatiemomenten voorzien:

- Een eerste formeel participatiemoment in het kader van het planningsproces is de publieke raadpleging over de startnota, in een vroege fase van het proces.
- Een tweede formeel participatiemoment is het openbaar onderzoek over het ontwerp-GRUP met alle onderzoeks- en effectenrapporten.

Daarnaast wordt tijdens het planproces de nodige ruimte voorzien voor informatie naar en overleg met de direct betrokken actoren: eigenaars en gebruikers van woningen, bedrijven en andere gebouwen of percelen in of rond het studiegebied en betrokken verenigingen of organisaties.

De concrete aanpak van alle voorziene informatie en inspraak- en communicatiemomenten is opgenomen onder 'Procesverloop en -aanpak' in deze procesnota.

2.3 Vlaamse Regering beslist

Een planproces en de opmaak van een GRUP vereist ook beslismomenten. De concrete en formele beslissingen in het planproces voor het GRUP ‘Poort West-Limburg’ worden genomen door de Vlaamse Regering.

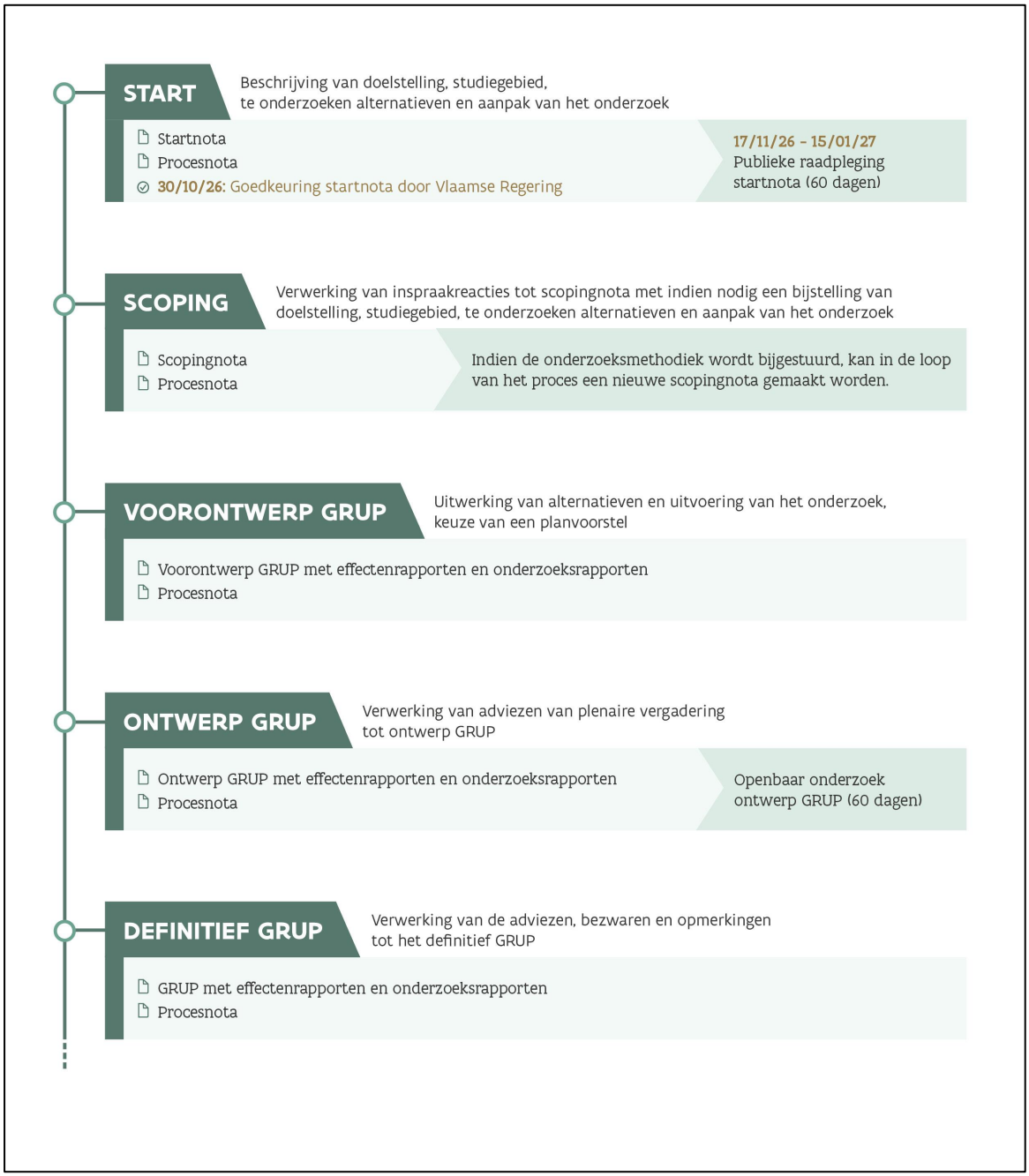
De eerste stap in het beslissingsproces is de goedkeuring van de startnota op 18 september 2026. Daarmee zet de Vlaamse Regering het proces formeel in gang.

Naast de goedkeuring van de startnota zal de Vlaamse Regering in volgende fases beslissen over zowel het ontwerp GRUP (bij de voorlopige vaststelling) als het definitieve GRUP (bij de definitieve vaststelling).

3 Procesverloop GRUP en aanpak

Een planproces wordt door het planteam georganiseerd op maat van de doelstelling van het proces. Elk proces vereist immers specifiek en aanpast overleg en onderzoek. De regelgeving, in dit geval de Vlaamse Codex Ruimtelijke ordening (VCRO), legt niet vast hoe vaak er vergaderd moet worden of welke onderzoeksgegevens minimaal vereist zijn.

De VCRO legt wel een kader en spelregels vast. Elk planproces doorloopt daardoor een aantal stappen of fases.

3.1 Startfase

3.1.1 Doelstelling en onderzoek

Het doel van deze fase is het formuleren van de plandoelstelling, het studiegebied aanduiden, de te onderzoeken alternatieven en de aanpak van het onderzoek omschrijven. De plandoelstelling is opgenomen in de startnota.

Bij de start van deze fase wordt het planteam samengesteld en worden externe deskundigen aangesteld voor de nodige onderzoeken:

- De milieubeoordeling op planniveau, het milieueffectenrapport of plan-MER, wordt opgemaakt door een erkende deskundige van een onafhankelijk studiebureau. In deze fase wordt de reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER vastgelegd, dit noemt de scoping.
- De veiligheidsrapportage, het Ruimtelijk Veiligheidsrapport of RVR, wordt opgemaakt door erkende deskundigen van een onafhankelijk studiebureau. In deze fase wordt aangegeven dat een RVR wordt opgemaakt en dat de resultaten ervan zo nodig vertaald worden in het GRUP en mogelijk ook in andere instrumenten zoals een overeenkomst met bedrijven en besturen.

3.1.2 Aanpak en timing

De voorbereiding van het planproces gebeurde binnen de uitwerking van het ENA (zie 1. Aanleiding). Begin 2020 werd een onderzoekstraject opgestart vanuit het Dagelijks Bestuur ENA. Het deel ‘uitwerken van een ruimtelijk-economische Strategie’ (eindrapport 2022, City D-WES/ Buur-Sweco) werd als uitgangspunt genomen voor de opmaak van de startnota.

De vertaling van de verschillende opties naar de startnota gebeurde in overleg met de betrokken actoren in het planteam voor het GRUP, dat hiervoor is samengekomen op volgende data:

- 10 november 2023
- 8 december 2023
- 16 januari 2024
- 3 september 2025

Op 20 april 2026 vond een laatste overleg plaats met alle partners betrokken in Poort West-Limburg.

Na afronding van startnota 1 en onderhavige procesnota 1, werden deze voorgelegd aan de Vlaamse Regering die op 18 september 2026 de goedkeuring gaf waarmee het proces formeel in gang werd gezet.

3.1.3 Informatie en participatie

Op 26 juni 2024 en op 23 juni 2026 vond een infosessie plaats voor de betrokken bedrijven in het plangebied. In 2024 werd een toelichting gegeven over de doelstellingen van het GRUP. In 2026 werd voorafgaand aan de workshop ‘groenblauwe maatregelen’ (een opdracht die parallel loopt aan het GRUP-proces) een korte toelichting gegeven over het tot nu toe gelopen planproces van het GRUP alsook over het Externe Veiligheid en het deel Governance waarbij de realisatie en het bovenlokaal uitgiftebeleid en het toekomstig beheer centraal staan. Op 23 september 2026 volgde een tweede workshop groenblauw met de bedrijven waarop opnieuw de stand van zaken van het GRUP-proces werd toegelicht.

De publieke raadpleging over de startnota is voorzien van 17 november2026 tot en met 14 januari 2027. Tijdens deze periode kan iedereen reacties indienen op de startnota: reacties op de plandoelstelling of op de wijze waarop het onderzoek zal verlopen. Lokale overheden en bovenlokale administraties worden om een formeel advies gevraagd. Tijdens de publieke raadpleging wordt een participatiemoment georganiseerd.

De kennisgeving omvat wettelijk:

- De aankondiging van de terinzagelegging in de media.
- De terinzagelegging van de startnota gedurende 60 dagen, op https://grups.omgeving.vlaanderen.be/r/poort-west-limburg, bij het departement Omgeving en in Beringen en Tessenderlo-Ham.
- Een participatiemoment onder de vorm van een informatiemarkt waarop het planteam toelichting geeft bij de startnota. Die is voorzien op donderdag 3 december 2026, doorlopend open van 17 tot 20 uur, in Buurthuis De Kardijk, Burgemeester Heymansplein, 14, 3581 Beringen.

Daarnaast wordt als bijkomende communicatie voorzien:

- Een projectpagina waarop alle informatie wordt gebundeld en met een contactformulier voor vragen: https://grups.omgeving.vlaanderen.be/r/poort-west-limburg.
- Een ingesproken presentatie, te beluisteren via de projectpagina.
- Aankondiging via de kanalen van de gemeenten.
- Aankondiging via een persbericht.
- Een digitale nieuwsbrief, inschrijven kan via de projectpagina.
- Verspreiding van een flyer met bekendmaking van de publieke raadpleging.
- Infomomenten voor eigenaars en gebruikers van woningen en bedrijven in of palend aan het studiegebied:
    - 3 infomomenten voor bewoners binnen of aan de randen van het GRUP, op uitnodiging:
        - Terlaak en Truibroek
        - Tervant
        - Linten Berverlosesteenweg, Paalsesteenweg, kanaal, Olmsesteenweg.
    - 1 infomoment voor landbouwers, op uitnodiging.
    - 1 infomoment voor natuurverenigingen, op uitnodiging.
    - 1 infomoment voor bedrijven, op uitnodiging.

3.1.4 Documenten

In deze fase worden volgende documenten opgemaakt en gepubliceerd:

- Startnota
- Procesnota 1

3.2 Scopingfase

3.2.1 Doelstelling en onderzoek

In deze fase worden alle inspraakreacties op de startnota door het planteam verwerkt tot een scopingnota. Alle reacties worden grondig bekeken en getoetst op overeenstemming met de plandoelstelling en technische haalbaarheid.

Indien nodig bevat de scopingnota een bijstelling van de plandoelstelling, het studiegebied, de te onderzoeken alternatieven of de aanpak van het onderzoek. De scopingnota bevat ook de gemotiveerde verwerking van alle inspraakreacties.

Het Vlaams Expertisecentrum m.e.r. geeft advies over de scopingnota: over de reikwijdte, het detailleringsniveau en de inhoudelijke aanpak van het milieueffectrapport.

Met de scopingnota kan de opmaak van het voorontwerp GRUP starten.

Naast de opmaak van de scopingnota wordt in deze fase ook de procesnota geactualiseerd.

Indien in de loop van het planningsproces de scope van het plan zou wijzigen, zal de scopingnota aangepast worden. De nieuwe versie is ook een publiek document, dat kan ingekeken worden via de projectpagina. Indien de scope van het plan substantieel wijzigt, moet nagegaan worden of hierover een nieuwe publieke raadpleging georganiseerd moet worden.

3.2.2 Aanpak en timing

Deze fase vangt aan na de publieke raadpleging over de startnota en eindigt bij afronding van de scopingnota en procesnota 2.

Verwachte timing is zomer 2027.

3.2.3 Informatie en participatie

De scopingnota is een publiek document, maar hierover wordt geen participatieronde georganiseerd. Ze kan ingekeken worden via de projectpagina. De betrokken actoren en geïnteresseerden worden geïnformeerd via:

- De projectpagina https://grups.omgeving.vlaanderen.be/r/poort-west-limburg.
- Een ingesproken presentatie, te beluisteren via de projectpagina.
- Aankondiging via de kanalen van de gemeenten.
- De digitale nieuwsbrief.

3.2.4 Documenten

In deze fase worden volgende documenten opgemaakt en gepubliceerd:

- Scopingnota met advies van het Vlaams Expertisecentrum m.e.r.
- Procesnota 2
- Verslag van de publieke raadpleging en het participatiemoment

3.3 Opmaak voorontwerp GRUP

3.3.1 Doelstelling en onderzoek

In deze fase worden de alternatieven of het voorstel verder uitgewerkt en wordt het onderzoek uitgevoerd.

Naast de opmaak van het voorontwerp GRUP, wordt in deze fase ook de procesnota geactualiseerd.

3.3.2 Aanpak en timing

Deze fase eindigt bij de plenaire vergadering met de adviesinstanties (de lokale en bovenlokale overheden en administraties) over het voorontwerp GRUP met de effectenrapporten en onderzoeksrapporten. De betrokken instanties brengen een advies uit over het voorontwerp GRUP.

Verwachte timing voor de plenaire vergadering is najaar 2027.

3.3.3 Informatie en participatie

Na de scopingfase zal bekeken worden welke overlegmomenten wenselijk en nodig zijn om een onderbouwd en gedragen voorontwerp GRUP te kunnen opmaken.

De betrokken actoren en geïnteresseerden worden geïnformeerd via:

- De projectpagina https://grups.omgeving.vlaanderen.be/r/poort-west-limburg.
- De digitale nieuwsbrief.

3.3.4 Documenten

In deze fase worden volgende documenten opgemaakt en gepubliceerd:

- Voorontwerp GRUP met effectenrapporten en onderzoeksrapporten
- Procesnota 3
- Verslag van de plenaire vergadering met de adviezen

3.4 Opmaak ontwerp GRUP

3.4.1 Doelstelling en onderzoek

Op basis van de adviezen uitgebracht naar aanleiding van de plenaire vergadering wordt het voorontwerp GRUP verder afgewerkt tot het ontwerp-GRUP met effectenrapporten en onderzoeksrapporten.

Naast de opmaak van het voorontwerp GRUP, wordt in deze fase ook de procesnota geactualiseerd.

3.4.2 Aanpak en timing

Deze fase eindigt bij de voorlopige vaststelling van het ontwerp GRUP door de Vlaamse Regering en de organisatie van het openbaar onderzoek.

Verwachte timing is het voorjaar 2028.

3.4.3 Informatie en participatie

De Vlaamse Regering organiseert een openbaar onderzoek over het ontwerp GRUP en de effectenrapporten en onderzoeksrapporten. Tijdens deze periode van 60 dagen kan iedereen bezwaren en opmerkingen indienen. Lokale overheden en Vlaamse administraties worden om een formeel advies gevraagd. Tijdens het openbaar onderzoek wordt een participatiemoment georganiseerd.

De kennisgeving omvat wettelijk:

- De aankondiging van de terinzagelegging in de media.
- De terinzagelegging van het ontwerp GRUP gedurende 60 dagen, op https://grups.omgeving.vlaanderen.be/r/poort-west-limburg, bij het departement Omgeving en in Beringen en Tessenderlo-Ham.

Daarnaast wordt als bijkomende communicatie voorzien:

- Een participatiemoment onder de vorm van een informatiemarkt waarop het planteam toelichting geeft bij het ontwerp GRUP.
- De projectpagina https://grups.omgeving.vlaanderen.be/r/poort-west-limburg.
- Een ingesproken presentatie, te beluisteren via de projectpagina.
- Aankondiging via de kanalen van de gemeenten.
- Aankondiging via een persbericht.
- De digitale nieuwsbrief, inschrijven kan via de projectpagina.
- Verspreiding van een flyer met bekendmaking van het openbaar onderzoek.
- Infomomenten voor eigenaars en gebruikers van woningen en bedrijven in of palend aan het studiegebied.

3.4.4 Documenten

In deze fase worden volgende documenten opgemaakt en gepubliceerd:

- Ontwerp GRUP met effectenrapporten en onderzoeksrapporten
- Procesnota 4

3.5 Definitief GRUP

3.5.1 Doelstelling en onderzoek

In de laatste fase worden de adviezen, bezwaren en opmerkingen uit het openbaar onderzoek verwerkt tot het definitieve GRUP met effectenrapporten en onderzoeksrapporten. Op basis van de adviezen, bezwaren en opmerkingen kunnen aanpassingen doorgevoerd worden aan het GRUP.

Het Vlaams Expertisecentrum m.e.r. geeft advies over het plan-MER. Ze toetst aan de scopingnota en aan de vereiste gegevens die een milieubeoordeling moet omvatten en houdt daarbij tevens rekening met de tijdens het openbaar onderzoek geformuleerde adviezen, bezwaren en opmerkingen.

De Vlaamse Regering stelt uiterlijk binnen honderdtachtig dagen na het einde van het openbaar onderzoek het plan definitief vast.

In deze fase wordt ook de procesnota geactualiseerd.

3.5.2 Aanpak en timing

De definitieve vaststelling van het GRUP door de Vlaamse Regering zal naar verwachting plaatsvinden voor eind 2028.

3.5.3 Informatie en participatie

De mate en manier waarop in deze fase overleg aan de orde is, is sterk afhankelijk van de geformuleerde adviezen en inspraakreacties die bij aanvang van deze fase ontvangen worden.

De betrokken actoren en geïnteresseerden worden geïnformeerd via:

- De projectpagina https://grups.omgeving.vlaanderen.be/r/poort-west-limburg.
- De digitale nieuwsbrief.

3.5.4 Documenten

In deze fase worden volgende documenten opgemaakt en gepubliceerd:

- GRUP met effectenrapporten en onderzoeksrapporten
- Procesnota 5